

A j e l ö l t k ö d s z á m a :

Državni izpitni center

P 1 1 1 A 1 0 3 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2. feladatlap

Művészi szöveg(részlet) elemzése

2011. május 31., kedd / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz mellékelve van egy üres lap a vázlatkészítéshez.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon, az értékelőlapokon és az üres lapon!

A feladatlap két művészi szöveg(részlet)et tartalmaz, valamint a hozzájuk kapcsolódó irányított és kevésbé irányított szövegalkotási szempontsört. A kettő közül csak az egyiket válassza! Összesen 30 pont érhető el. A dolgozat terjedelme 400–600 szó.

A táblázatban jelölje x-szel a választott szövegalkotási módot!

Irányított szövegalkotás	Kevésbé irányított szövegalkotás
☐	☐

Csak golyós- vagy töltőtollat használhat. Írott betűkkel, olvashatóan írjon! Ha rosszul fogalmazott, a leírtat húzza át, majd írja le újra! Az olvashatatlan dolgozatot nulla (0) ponttal értékeljük. A mellékelt üres lapra írt vázlatát nem értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

ÜRES OLDAL

A) Irányított irodalmi fogalmazás Antoine de Saint-Exupéry A kis herceg című regényének részlete alapján

A negyedik bolygó az üzletemberé volt. [...]

– Ötszázegymillió-hatszázhuszonkétezer-hétszázharmincegy. Komoly ember vagyok, szeretem a pontosságot.

– Mit csinálsz ezekkel a csillagokkal? [...]

– Semmit. Birtoklom őket. [...]

– És mire jó neked, hogy birtoklod a csillagokat?

– Arra, hogy gazdag legyek.

– És mire jó a gazdagságod?

– Más csillagokat is megvenni, ha történetesen talál valaki. [...]

– Hogyan lehet birtokolni a csillagokat?

– Kinek a tulajdona? – vágott vissza zsémbesen az üzletember.

– Nem tudom. Senkinek.

– Akkor az enyéim, mert nekem jutott eszembe először a birtoklásuk.

– És ennyi elég is?

– Természetesen. Ha gyémántot lelsz, amelyik senkié: akkor a tiéd. Ha szigetre bukkansz, amelyik senkié: akkor a tiéd. Ha kitalálsz valamit, ami még senki másnak nem jutott az eszébe: szabadalmaztatod, és a tiéd. Én pedig a csillagokat birtoklom, mert előttem soha senki nem gondolt rá, hogy birtokolja őket.

– Hát ez igaz – mondta a kis herceg. – És mit csinálsz velük?

– Kezelem őket. Megszámolom, aztán újraszámolom – felelte az üzletember. – Nehéz dolog. De én komoly ember vagyok.

A kis herceg azonban még ezzel sem érte be.

– Nekem, ha van egy selyemsálam, a nyakam köré tekerhetem, és magammal vihetem. Vagy ha van egy virágom, leszedhetem, és szintén magammal vihetem. De te nem szedheted le a csillagaidat!

– Azt nem. De bankba tehetem őket.

– Az meg mit jelent?

– Azt jelenti, hogy fölírom egy darabka papirosra a csillagaim számát; aztán ezt a papírdarabkát bezárom egy fiókba.

– Ennyi az egész?

– Mi kell több?

"Érdekes – gondolta a kis herceg. – Sőt költői. Csak éppen komolynak nem valami komoly."

A kis hercegnek ugyanis egészen más fogalmai voltak a komoly dolgokról, mint a fölnőtteknek.

– Nekem – mondta – van egy virágom, azt naponta megöntözöm. Van három vulkánom, azokat hetente kipucolom; mert azt is kipucolom, amelyik kialudt. Sosem lehet tudni. A vulkánjaimnak is meg a virágomnak is hasznukra válik, hogy birtoklom őket. Te azonban nem vagy hasznukra a csillagoknak.

Az üzletember eltátotta a száját, de felelni egy mukkot sem tudott, a kis herceg pedig szedte a sátorfáját, és ment tovább.

"Szó, ami szó: ezek a fölnőttek fölöttebb furcsák" – gondolta útközben.

Szemponatok:

- Ismertesse a regényrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot!
- Mutassa be a kis herceget, majd vizsgálja meg az üzletemberrel való találkozását! Elemezze a két szeplő birtoklással kapcsolatos nézeteit!
- Foglaljon állást a szövegrészlet utolsó mondatában megfogalmazottakról! Fejtse ki, Ön szerint mi a jelentősége a birtoklásnak, a tulajdonszerzésnek a mai ember életében!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követnie. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint stilisztikai és nyelvi megformálására!

B) Kevésbé irányított irodalmi fogalmazás Gyurkovics Tibor A repülő iskolatáska című novellájának részlete alapján

Péter mindig elkésett. Nagy vagány volt, lóbálta a táskáját, fűtyülve érkezett meg, rendszerint késve, [...]. Na de kedden mindig elkésett. Csak a második órára jött be, első órán idegen tanár tanított, nem ellenőrizte a létszámot. A második meg rajz volt, a rajzteremben, ami ketté volt osztva, [...]. Péter a belső teremben ült, a hátsó részen volt egy ajtó, ahol észrevétlenül bejöhettek, különösen, ha előzőleg levetette a felső kabátját, legfeljebb azt mondta ingujjban, csak kakaót vásárolt. Mindig ezt mondta, persze sose vásárolt kakaót, utálta a kakaót.

Szép tavaszi nap volt, mi javában rajzoltunk valami vázát, Gumovszky Béla, drága rajztanárunk elmerült a korszó magyarázatában. Alacsony, összegubancolódozó ember volt, nagy nádpálcával mutogatta mindig a kitett tárgyat [...].

Fűtyülés hallatszott. Gumovszky mester véletlenül a hátsó teremben magyarázott, javítgatott is egy rajzot – amikor berepült a táska. Lecsapódott, mintegy bomba, [...]

– Hé, srácok! Mit vacakoltok? – Péter kiáltott befelé az ablakon. – Jöhettek, vagy mi a fene van? [...]

– Persze – szólt ki fahangon a tanár, [...].

– Ne hazudj. Gumó nincs még benn?

– Ki az a Gumó? – kérdezte a magasból a tanár.

– Ne játszd meg magad. Benn van, vagy nincs benn az öregember?

– Gumó? – tűnődött a tanár, látszott, kissé zavarba jön, de aztán intett nekünk, kiáltunk, hogy jöhet.

[...] És Péter, szokástól eltérően a magas, de földszinti ablakot választotta belépőül. A kezét láttuk meg először. Kapálózott a párkányon.

– Segítetek már, az Isten áldjon meg benneteket! [...]

A tanár odament, kinyújtotta a nádpálcáját, Péter azt kapta el, és húzódkodott fölfelé.

– Ne játsszatok a Gumó pálcájával [...], Gumó olyan dühös lesz, ha ez eltörik, hogy... És belekapaszkodott a tanár kinyújtott kezébe. Ott álltak, a tanár és tanítványa, Gumovszky nem merte elengedni a gyereket, nehogy lezuhanjon, Péter nem mert beljebb jönni a megdöbbenéstől. [...]

– A tízpercben kakaót vettem... annyian állnak ott...

– Tudom. A kakaónál nagyon sokan állnak. Azért nem veszek én soha. A legjobb nem kakaót venni. – A tanár is porolta a nadrágját, ahogy odaszorult a falhoz, falas lett.

– Én se fogok, soha többé – mondta mély meggyőződéssel Péter. [...]

Péter aztán minden rajzórán pontosan a helyén ült, ügyes kézzel dolgozott, a legjobb rajzolóvá fejlődött, sőt ő lett a szertáros [...]

Szemponatok:

Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot! Mutassa be a fiút és a szövegrészletben megjelenített szituációt! Vizsgálja meg a tanár, valamint a fiú reakcióját! Fejtse ki véleményét a történetekről! Fogalmazza meg, Ön hogyan nevelné az iskola rendjét, szabályait megszegő diákokat!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követnie. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint stilisztikai és nyelvi megformálására!

ÜRES OLDAL